

Національний
банк України

**Проект
Положення про організацію,
проведення та оформлення результатів
інспекційних перевірок
небанківських фінансових установ**

Департамент методології регулювання
діяльності небанківських фінансових установ
Департамент інспекційних перевірок

м. Київ, 28 липня 2020 року

Попереднє законодавство

Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»

Розпорядження Нацкомфінпослуг від 24.01.2019 № 102 «Про затвердження уніфікованих форм актів, складених за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктами господарювання вимог законодавства у сфері господарської діяльності з надання фінансових послуг»

Розпорядження Нацкомфінпослуг від 21.10.2019 № 2038 «Про затвердження уніфікованої форми Акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері провадження господарської діяльності із збирання, оброблення, зберігання, захисту, використання інформації, яка складає кредитну історію»

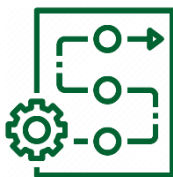
Що змінив Закон про СПЛІТ?

Національний банк України виведено з-під дії Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»

Національний банк України отримав повноваження, зокрема, щодо:

проведення **планових та позапланових інспекційних перевірок** діяльності учасників ринків фінансових послуг, їх **афілійованих та споріднених осіб**

права визначати **порядок проведення перевірок та оформлення їх результатів**

права визначати **періодичність проведення планових інспекційних перевірок** та затверджувати **критерії**, за якими оцінюється **ступінь ризику** від здійснення діяльності учасниками ринку небанківських фінансових послуг та їх **суспільну важливість**

Повноваження Національного банку з інспектування НФУ здійснюватиме Департамент виїзних перевірок

Департамент виїзних перевірок

Управління координації та впровадження наглядових процедур інспектування

- Планування інспекційних перевірок;
- Інформаційно-аналітична та документальна підтримка інспектування;
- Розробка та впровадження процедур інспектування

Перше управління перевірок банків та фінансових груп

- Інспектування банків;
- Інспектування фінансових груп, учасниками яких є в т.ч. банки

Друге управління перевірок банків та фінансових груп

- Інспектування банків;
- Інспектування фінансових груп, учасниками яких є в т.ч. банки

Управління перевірок небанківських фінансових установ та фінансових груп

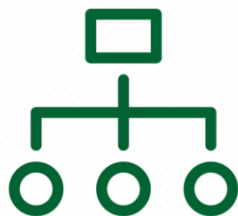
- Інспектування НФУ;
- Інспектування фінансових груп (учасниками яких є в т.ч. НФУ)

Проект Положення про організацію, проведення та оформлення результатів інспекційних перевірок небанківських фінансових установ

Проект оприлюднено на сайті Національного банку 15.07.2020

Структура проекту Положення

- I. Загальні положення
 - II. Склад інспекційної групи, права й обов'язки членів інспекційної групи
 - III. Права та обов'язки керівників і працівників об'єкта перевірки
 - IV. Організація планової інспекційної перевірки
 - V. Організація позапланової інспекційної перевірки
 - VI. Проведення інспекційної перевірки
 - VII. Оформлення результатів перевірки
 - VIII. Інспекційні перевірки в рамках нагляду на консолідованій основі
 - IX. Порядок дій у разі перешкоджання під час здійснення інспекційної перевірки
- Додатки:** протокол зустрічі в рамках інспекційної перевірки, акт приймання-передавання, акт про здійснення перешкод, акт про відмову у проведенні перевірки

Ключові нововведення

Визначено склад інспекційної групи (*керівник, його заступник, члени інспекційної групи, куратор перевірки*), **права та обов'язки членів інспекційної групи**

Унормовано права та обов'язки керівників і працівників об'єкта перевірки

Замість Актів про перевірку запроваджується дворівневе документування результатів інспекційної перевірки:
- довідка і Звіт про інспектування

Визначено порядок доступу до приміщень, систем автоматизації операцій, інформації/документів та їх копій

Запроваджується обговорення основних результатів перевірки (*у т.ч. пропозицій по застосуванню заходів впливу*) **та рекомендацій об'єкту перевірки на Комітеті нагляду**

Визначено порядок дій при відмові у проведенні перевірки та при створенні перешкод.
Стандартизовані формати Актів наведено у додатках

Найважливіші положення окремих розділів

Розділ І. Загальні положення

Надано визначення основних термінів

Визначено:

- *об'єкти інспекційних перевірок;*
- *мету інспекційної перевірки;*
- *види інспекційних перевірок;*
- *етапи інспекційної перевірки*

Планові інспекційні перевірки здійснюватимуться відповідно до затвердженого Правлінням Національного банку річного Плану інспекційних перевірок, складеного на підставі ризик-орієнтованого підходу

Адреса місцезнаходження об'єкта перевірки для цілей цього Положення визначається згідно з даними ЄДР або згідно з даними, наданими об'єктом перевірки Національному банку України та/або ЄДР (у тому числі, у відповідь на повідомлення про проведення планової інспекційної перевірки), якщо вони надані не пізніше ніж за 5 робочих днів до її початку

Найважливіші положення окремих розділів

Розділ II. Склад інспекційної групи, права й обов'язки членів інспекційної групи

Інспекційна група складається з куратора (кураторів) перевірки, керівника інспекційної групи та його заступника (заступників), інспектора (інспекторів)

Національний банк для проведення інспекційної перевірки має право включати до складу інспекційної групи зовнішніх експертів, які мають відповідну кваліфікацію

Члени інспекційної групи під час проведення інспекційної перевірки мають право:

- 1) вільного доступу до всіх документів та інформації об'єкта перевірки, у тому числі до тих, що містять інформацію з обмеженим доступом,
- 2) вільного доступу до всіх приміщень об'єкта перевірки протягом робочого часу;
- 3) одержувати доступ до систем автоматизації операцій, які використовуються об'єктом перевірки, будь-яких даних цих систем і середовищ у режимі перегляду, здійснення вибірок та вивантаження необхідної для здійснення інспекційної перевірки інформації;
- 4) перевіряти будь-яку звітність афілійованих та/або споріднених осіб об'єкта перевірки щодо взаємовідносин із об'єктом перевірки
.....;
- 8) проводити (за присутності уповноваженого представника об'єкта перевірки) перевірку наявності та стану майна.

Члени інспекційної групи зобов'язані:

- 1) дотримуватися вимог законодавства;
.....
- 3) не розголошувати та не використовувати в інший спосіб інформацію з обмеженим доступом, що стала їм відома у зв'язку з виконанням обов'язків, крім випадків, передбачених законодавством...

Найважливіші положення окремих розділів

Розділ III. Права та обов'язки керівників і працівників об'єкта перевірки

Керівники об'єкта перевірки мають право вимагати від інспекторів дотримання обов'язків, визначених у розділі II Положення, оскаржувати дії інспекторів

Керівники та працівники об'єкта перевірки не мають права чинити будь-який тиск на членів інспекційної групи та створювати перешкоди чи будь-яким іншим чином обмежувати їх дії щодо здійснення інспекційної перевірки.

Керівник об'єкта перевірки зобов'язаний забезпечити:

- 1) членам інспекційної групи вільний доступ до всіх документів та інформації об'єкта перевірки;
- 2) вільний доступ до всіх приміщень об'єкта перевірки;
- 3) безоплатний доступ у режимі перегляду до всіх інформаційних систем, що необхідні для проведення перевірки
- 4) інспекційну групу в день початку інспекційної перевірки службовим приміщенням, яке відповідає вимогам щодо санітарно-епідеміологічних та санітарно-гігієнічних норм;
-
- 6) обмеження доступу до приміщення, виділеного інспекційній групі, для осіб, які не є членами інспекційної групи, упродовж усього часу проведення інспекційної перевірки;
- 7) організувати в день початку інспекційної перевірки зустріч інспекційної групи з керівниками об'єкта перевірки та впродовж часу здійснення інспекційної перевірки забезпечувати організацію таких зустрічей за ініціативою керівника інспекційної групи (у разі виникнення такої необхідності);
-
- 9) надання на письмовий запит за підписом керівника інспекційної групи інформації, документів, копій документів, письмових пояснень із питань діяльності об'єкта перевірки, інформації, копій документів, витягів із них;

Найважливіші положення окремих розділів

Розділ IV. Організація планової інспекційної перевірки

Національний банк повідомляє об'єкт перевірки **про проведення планової інспекційної** перевірки не пізніше ніж за 10 днів до її початку.

Направляє повідомлення про проведення планової інспекційної перевірки у паперовій формі або як електронний документ.

Повідомлення має містити таку інформацію:

.....

3) прізвища, імена та по батькові керівника інспекційної групи, куратора/кураторів інспекційної перевірки та їх контактні телефони;

4) пропозиції щодо попередньої зустрічі з керівниками об'єкта перевірки (у разі необхідності такої зустрічі), відомості про можливість проведення такої зустрічі в режимі відеоконференції;

5) запити про надання документів, інформації, форми для заповнення, у т.ч. щодо адреси місцезнаходження;

Об'єкт перевірки зобов'язаний надати всю інформацію та документи, зазначені в повідомленні про проведення планової інспекційної перевірки, у визначеному форматі та в установлені Національним банком строки.

Планова інспекційна перевірка здійснюється на підставі посвідчення, до якого можуть бути внесені зміни, згідно з програмою інспекційної перевірки, яка може бути змінена в частині переліку питань.

Посвідчення (зміни до нього) підписується уповноваженою посадовою особою Національного банку.

Найважливіші положення окремих розділів

Розділ V. Організація позапланової інспекційної перевірки

Національний банк має право прийняти рішення про проведення позапланової інспекційної перевірки **за наявності підстав, передбачених законодавством**

Розпорядчий акт про проведення позапланової інспекційної перевірки підписує Голова Національного банку або уповноважена посадова особа Національного банку.

До розпорядчого акта можуть вноситися зміни (за потреби).

Про проведення позапланової інспекційної перевірки Національний банк України повідомляє учасника ринку небанківських фінансових послуг **не пізніше дня її початку.**

Найважливіші положення окремих розділів

Розділ VI. Проведення інспекційної перевірки

У перший день планової інспекційної перевірки проводиться зустріч членів інспекційної групи з керівниками та контактною особою об'єкта перевірки.

У день прибуття інспекційної групи для здійснення позапланової інспекційної перевірки керівник інспекційної групи вручає керівникові об'єкта перевірки копію розпорядчого акта, про отримання/реєстрацію якого робиться відмітка на іншій копії, що залишається в керівника інспекційної групи. Після вручення копії розпорядчого акта проводиться зустріч членів інспекційної групи з керівниками та контактною особою об'єкта перевірки

Відсутність керівника (особи, яка виконує його обов'язки) та контактної особи об'єкта перевірки впродовж двох годин після часу, визначеного керівником інспекційної групи для зустрічі, є підставою для складання **Акту про відмову у проведенні інспекційної перевірки**

Інспекційна перевірка завершується проведенням зустрічі за участю керівників об'єкта перевірки, керівника інспекційної групи, куратора/кураторів перевірки. У день завершення перевірки керівник об'єкта перевірки може подати керівнику інспекційної групи клопотання про участь у засіданні колегіального органу Національного банку, на якому будуть розглядатись основні висновки, виявлені порушення і недоліки в діяльності об'єкта перевірки, виявлені за результатами інспекційної перевірки.

Найважливіші положення окремих розділів

Розділ VII. Оформлення результатів перевірки (1/2)

Довідка про перевірку складається у двох примірниках. Перший примірник передається керівникові об'єкта перевірки для ознайомлення та підписання із зазначенням дати передавання та підпису про отримання на другому примірнику,

Керівник об'єкта перевірки не пізніше третього робочого дня з дати отримання довідки повертає підписаний ним перший примірник та отримує від керівника інспекційної групи другий примірник довідки.

У разі наявності заперечень щодо фактів і висновків, викладених у довідці, керівник об'єкта перевірки має право одночасно із поверненням підписаного ним першого примірника довідки, надати обґрунтовані письмові заперечення (пояснення) із документальним підтвердженням. **Довідка про перевірку доповнюється відміткою "із запереченнями (поясненнями)"**

У разі неповернення в установлений строк підписаного першого примірника довідки або відмови в її підписанні, довідка вважається такою, що доведена до відома об'єкта перевірки. **Керівник інспекційної групи в цьому разі використовує для подальшої роботи другий примірник довідки.**

Керівник інспекційної групи з урахуванням довідок та іншої інформації складає звіт про інспекційну перевірку, який може містити перелік усіх виявлених порушень і недоліків, **а також рекомендацій щодо їх усунення**. Перший примірник звіту **не пізніше ніж через 30 днів із дати закінчення інспекційної перевірки**, яка встановлена в посвідченні/розпорядчому акті, надсилається об'єкту перевірки

На засідання Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності НФУ, на якому будуть розглядатись висновки інспекційної перевірки, може бути запрошений представник об'єкта перевірки за пропозицією Національного банку або за клопотанням об'єкта перевірки.

Найважливіші положення окремих розділів

Розділ VII. Оформлення результатів перевірки (2/2)

Звіт про інспекційну перевірку, довідки про перевірку та інші матеріали щодо інспекційної перевірки є **інформацією з обмеженим доступом і власністю Національного банку та не підлягають розголошенню.**

Об'єкт перевірки **в разі надання** за результатами інспекційної перевірки **рекомендацій**, протягом десяти робочих днів із дня отримання звіту про інспектування **подає до Національного банку інформацію щодо врахованих рекомендацій та/або план заходів щодо врахування наданих рекомендацій із визначенням відповідальних осіб об'єкта перевірки та строків виконання рекомендацій.**

Найважливіші положення окремих розділів (1/5)

Розділ VIII. Інспекційні перевірки в рамках нагляду на консолідованій основі

Якщо до складу фінансової групи входять НФУ, регулювання і нагляд за якими здійснює НКЦПФР, **Національний банк може ініціювати перед нею проведення інспекційних перевірок таких учасників фінансової групи**

За результатами інспекційної перевірки в рамках нагляду на консолідованій основі крім довідок, що надаються об'єктам перевірки, керівником інспекційної готується і звіт в рамках нагляду на консолідованій основі.

Зазначений звіт направляється відповідальній особі фінансової групи для підготовки нею плану заходів із виконання наданих у звіті рекомендацій.

Найважливіші положення окремих розділів

Розділ ІХ. Порядок дій у разі перешкоджання під час здійснення інспекційної перевірки

У разі створення представниками об'єкта перевірки **перешкод для проведення інспекційної перевірки** (зокрема, незабезпечення інспекційній групі умов для проведення перевірки тощо), **керівник інспекційної групи складає акт про здійснення перешкод у визначеній у додатку 3 до Положення формі.**

У разі відмови об'єкта перевірки **у проведенні уповноваженими Національним банком особами інспекційної перевірки, керівник інспекційної групи складає акт про відмову у проведенні перевірки, у визначеній у додатку 4 до цього Положення формі.**

Кожен з актів **складається у двох примірниках**, підписується членами інспекційної групи та керівником/представником об'єкта перевірки.

У разі відмови керівника/представника об'єкта перевірки від підписання актів фіксує факт такої відмови фіксується в обох примірниках акта. Один примірник акта надається керівнику/представнику об'єкта перевірки з проставленням відмітки про надання на другому примірнику акта, що залишається в керівника інспекційної групи

Зауваження та пропозиції

Публічне обговорення триває до 16.08.2020

Пропозиції та зауваження необхідно направляти на адресу електронної пошти: NBF1.regulations@bank.gov.ua

За результатами опрацювання пропозицій та зауважень перед затвердженням фінальної версії Положення Національний банк передбачає провести ще одну зустріч з учасниками ринку